

2. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник/ Е.П.Печерська. – Київ: Либідь, 2001. – 272 с.
3. Програми з музики для середньої загальноосвітньої школи та позакласна робота з музики у 1–4 класах. – Київ: «Освіта». – 71 с.
4. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі: Навч.-метод. посібник / О.Я.Ростовський. – 2-е вид., доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 216 с.
5. Черкасов В.Ф. Вокально-хорова робота й формування співацьких навичок учнів на уроках музичного мистецтва / В.Ф.Черкасов // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 107_1. – с. 26-36

**Аннотация
Черкасов В.Ф.**

Школьные программы по «Музыке» в первые годы независимости Украины

В статье охарактеризовано основные направления музыкально-эстетического воспитания учащихся младших классов в соответствии с программой «Музыка» подготовленной отечественными учёными в первые годы независимости Украины. Автор обобщает основные положения программ, которые направлены на разрешение цели музыкально-эстетического воспитания: формирование духовной культуры молодёжи средствами музыкального искусства. Обосновывается, что программы построены на основе украинского народного песенного искусства и направлены на разрешение таких заданий: формирование вокально-хоровых навыков; освоение музыкально-теоретических знаний и сольфеджирование; формирование навыков восприятия музыки; развитие чувства метроритма; овладение навыками игры на детских музыкальных инструментах; развитие музыкально-творческих навыков в процессе импровизации.

Ключевые слова: хоровое пение, слушание музыки, основы музыкальной грамоты и практических навыков по сольфеджио, движения под музыку, импровизация, внеклассная работа по музыке.

**Summary
Cherkasov V.F.**

School Programs on “Music” during the First Years of Ukraine’s Independence

The article characterizes the basic directions of music and aesthetic upbringing of primary school pupils in accordance with the program «Music» prepared by domestic scientists in the first years of Ukraine’s independence. The author generalizes basic regulations of the programs, which were directed to the solving of the aim of music and aesthetic upbringing: formation of spiritual culture of young people by means of musical art. It is grounded that the programs are made on the basis of Ukrainian folk singing art and they are directed to solving of the following tasks: formation of vocal-choral skills, mastering of music-theoretical knowledge and solmizing, formation of skills of music perception, development of the feeling of metrorhythm, mastering of the bases of playing childish musical instruments, development of music-creative skills in the process of improvising.

Key Words: choral singing, listening to the music, bases of music literacy and practical skills on solfeggio, movement under the music, improvisation, extracurricular music work.

УДК 378.011.3

Шилова О.І.

аспірант кафедри педагогіки
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(м.Луганськ)

Проблеми підготовки майбутніх дизайнерів у контексті формування готовності до професійної творчості

Метою статті є визначення проблем і пріоритетних завдань професійної підготовки дизайнерів у контексті формування професійної творчості як головної складової дизайнерської діяльності. Головна проблема підготовки фахівців з дизайну полягає у визначенні специфіки дизайнерської діяльності, яка полягає у професійно-творчому спрямуванні дизайн-діяльності, та створенні системи умов впровадження освітніх послуг відповідно до концептуальних засад розвитку сучасного суспільства, науки і мистецтва. Автор зазначає, що стратегія розвитку освіти у сфері дизайну полягає у визначенні шляхів, способів, методів, форм і змісту освіти, спрямованих на гармонічний розвиток професійних якостей і компетенцій творчої особистості, здатної не тільки створювати яскраві і привабливі об’єкти оточуючого середовища, але й впроваджувати цілісну систему аксіологічних, естетико-виховних ідей у кожному витворі дизайнерського мистецтва.

Ключові слова: дизайн, дизайн-діяльність, професійна творчість, майбутні дизайнери

Постановка проблеми у загальному вигляді... Не зважаючи на розмаїття сучасних художньо-мистецьких практик, найважливіше місце у суспільно-культурній сфері посідає дизайн як художньо-проектний

процес і як результат художньо-проектної практики. Дизайн-діяльність має велику історію становлення, але сам дизайн, за думкою багатьох вчених, може позиціонуватися лише з XIX ст.. Тобто, історичні рамки розвитку дизайну є дуже суперечливими (В.Глазичов, І.Розенсон, В.Рунге, В.Сеньковський, І.Удрис, тощо).

Проблема якісної фахової підготовки майбутніх дизайнерів залишається актуальною в будь-якому суспільстві. У зв'язку з цим на сучасному етапі відбувається підвищення вимог суспільства до творчого потенціалу вищих навчальних закладів. Творчий підхід до виконання професійних обов'язків одночасно є і умовою, і показником інтенсивного оновлення праці.

Демократичні процеси в нашому суспільстві зумовили значний інтерес науковців у проблемі підготовки майбутніх дизайнерів до формування готовності до творчості у процесі фахової підготовки.

Професійна діяльність майбутніх дизайнерів займає особливе місце у фаховій підготовці, що зумовлюється необхідністю значного підвищення культури та професійного рівня фахівців, формування активності, ініціативності особистості – фахівця здатного до самостійного творчого мислення.

Саме тому на перший план у системі освіти майбутнього дизайнера виступають вимоги пов'язані не тільки з дидактичною дидактико-методичною підготовкою, а перш за все їх особистісною зрілістю, одним з проявом якої є прагнення постійного вдосконалення, в тому числі постійного саморозвитку. Саме акмеологічна складова процесу підготовки майбутніх дизайнерів виступає сьогодні провідним методологічним підходом [2] і принципом формування готовності фахівців дизайну до професійної творчості.

Метою статті є визначення проблем і пріоритетних завдань професійної підготовки дизайнерів у контексті формування професійної творчості як головної складової дизайнерської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми... У сучасній науковій літературі проблема творчості розглядається у таких аспектах: філософському (Г.Гиргинов, В.Жадько, В.Цапок), психологічному (В.Андрієвська, Г.Балл, О.Киричук), педагогічному (В.Кан-Калик, М.Нікандров, Я. Пономарьов), професійно-спрямованому, спеціалізованому.

На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури, можна зробити висновок, що не існує єдиного, однозначного розуміння і визначення поняття «творчість». Саме тому, на наш погляд, проблема реалізації професійної творчості у практичній діяльності навчальних закладів освіти не набула цілеспрямованості, послідовності і систематичності.

Виклад основного матеріалу. Система видів дизайну в даний час є багатокомпонентною. У кожному виді дизайну складається своя мова, свої засоби, стилістика і саме головне – дизайн-діяльність завжди орієнтована на певний об'єкт проектування, у якому фокусується дизайнерський образ, функціональна структура, форма об'єкту, уособлюються його естетичні властивості, реалізується поетапна структура процесу проектування.

Особливо складною стає проблема професійної підготовки майбутніх дизайнерів у сучасних умовах суспільного розвитку. Дизайн-освіта вийшла з ремісництва і поєднувала форми, методи і технології образотворчого мистецтва, але, згодом, у XX ст., з'явилося нове розуміння проблем дизайнерської освіти і вже на початку XX ст. відкриваються навчальні заклади, де відбувається професійна підготовка майбутніх дизайнерів.

На сьогодні система дизайнерської освіти є досить розгалуженою, але провідне місце у цій системі посідає підготовка майбутніх дизайнерів в системі галузі освіти 0202 «Мистецтво» у ВНЗ України. За напрямком «Дизайн» освіту здобувають майбутні дизайнери-графіки, дизайнери інтер'єру, дизайнери середовища, ландшафтного дизайну, промислового дизайну, дизайну одягу тощо.

Головна проблема підготовки фахівців з дизайну полягає у визначенні специфіки дизайнерської діяльності, яка полягає у професійно-творчому спрямуванні дизайн-діяльності, та створенні системи умов впровадження освітніх послуг відповідно до концептуальних засад розвитку сучасного суспільства, науки і мистецтва.

Стратегія розвитку освіти у сфері дизайну полягає у визначенні шляхів, способів, методів, форм і змісту освіти, спрямованих на гармонічний розвиток професійних якостей і компетенцій творчої особистості, здатної на основі здобутого творчого, наукового і проектного досвіду не тільки створювати яскраві і привабливі об'єкти оточуючого середовища, але й впроваджувати цілісну систему аксіологічних, естетико-виховних ідей у кожному витворі дизайнерського мистецтва.

Навчально-виховний процес у сфері дизайнерської освіти володіє системою усталених концептуальних, теоретико-методичних орієнтирів, орієнтованих на практичну підготовку. Зміст освіти у сфері дизайну має інтегративний характер і поєднує форми і засоби формування провідних для дизайнера якостей – здатності до новизни, до креативного бачення форм і властивостей проектного об'єкта тощо. Великою часткою дизайн-освіти є інноваційні технології, які утворюють засади для впровадження у практику навчання новітніх досягнень у сфері програмування, комп'ютеризації тощо.

Головною ознакою дизайну є проектна діяльність [4], тобто, діяльність, яка поетапно організована і оснований на чіткій ідейно-концептуальній системі. Проект розуміється як певна технологія, яка обов'язково спрямована на кінцевий, запроєктований результат [7].

На думку вчених (В.Аронов, Л.Безмоздін, О.Генісаретський, В.Глазичов, К.Кантор, В.Розін, Г.Щедровицький тощо), розвиток дизайну пройшов стадії проектування предметної сфери, проектування комплексних об'єктів середовища і вийшов на рівень соціокультурного проектування, тобто, проектування соціокультурних систем взагалі.

Головним продуктом дизайнерської діяльності є проект, тому художнє проектування і художньо-образне моделювання є основними методами дизайнерської діяльності. Формуванню навичок і вмінь художнього проектування присвячено основний масив навчальних дисциплін (проектування, моделювання, проектна графіка, реклама тощо).

Однак, враховуючи динамічний характер сучасного суспільства і необхідність формування практичних навичок художнього проектування, формування системи професійної компетенції, здібностей та здатностей до професійного спілкування, набуття досвіду професійної комунікації у процесі соціалізації та адаптації майбутніх дизайнерів, необхідно впровадити у процес навчання систему позанавчальної діяльності професійного спрямування. Набуття студентами досвіду професійної комунікації у процесі позанавчальної діяльності створить умови для формування таких якостей особистості як гнучкість, мобільність, креативність, адекватність сучасним умовам на ринку дизайнерських послуг. Саме позанавчальна діяльність у її різновидах спроможна створити умови для вільного творчо-професійного саморозвитку особистості на засадах гуманізму, системності, аксіології, естетики, ергономіки і професійної компетентності тощо.

Отже, в даний час спостерігаються суперечності між суспільними потребами у високоякісних, мобільних, конкурентоспроможних професійних дизайнерах і недостатньо розвиненою системою соціалізації і адаптування майбутніх дизайнерів у сучасному ринку праці; між розвиненим станом системи професійної дизайнерської діяльності і неповною реалізацією умов навчальної і позанавчальної діяльності, які повинні стати практичною базою для реалізації завдань фахової підготовки дизайнерів у сучасних умовах розвитку суспільства; між потребою суспільства у творчо спрямованих дизайнерських кадрах і відсутністю належної уваги до процесу професійної творчості майбутніх дизайнерів у процесі фахової підготовки. Це актуалізує необхідність сутнісних змін у системі вищої дизайнерської освіти, спрямування сучасної дизайнерської освіти у світову культурно-освітню систему, вирішення проблем Європейської інтеграції, підготовки конкурентоспроможних фахівців дизайну.

Список використаних джерел та літератури:

1. Аронов В.Р. Дизайн и искусство: Актуальные проблемы технической эстетики / В.Р.Аронов. – М.: Знание, 1984. – 64 с. (Новое в жизни, науке, технике. Эстетика; Вып. 2.)
2. Вакуленко В. М. Акмеологічний підхід у теорії й практиці вищої педагогічної освіти України, Білорусі, Росії (порівняльний аналіз): дис. д-ра пед. наук : 13.00.01 / Вакуленко Валентина Миколаївна. – Луганськ, 2008. – 562 арк.
3. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования: Учебник для сред. спец. учеб. Заведений / И.Т.Волкотруб. – Киев: Выща школа, 1988.- 191 с.
4. Джонс Д.К. Методы проектирования: Пер. с англ. / Д.К.Джонс.– 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Мир, 1986. – 326 с.
5. Нестеренко О.И. Краткая энциклопедия дизайна / О.И.Нестеренко. – М.: Молодая гвардия, 1994. – 334 с.
6. Новые методические подходы в дизайне / ВНИИТЭ. – М., 1997. – 66 с. – (Б-ка дизайнера).
7. Пономарьова О.М. Особливості організації науково-дослідної роботи майбутніх дизайнерів у ВНЗ / О.М.Пономарьова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка (Педагогічні науки). – № 7 (218). – Ч. I. – 2011. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». – С. 131 – 140.

Аннотация

Шилова О.И.

Проблемы подготовки будущих дизайнеров в контексте формирования готовности к профессиональному творчеству

Целью статьи является определения проблем и приоритетных заданий профессиональной подготовки дизайнеров в контексте формирования профессионального творчества как главной составляющей дизайнерской деятельности. Главная проблема подготовки специалистов по дизайну заключается в определении специфики дизайнерской деятельности, которая заключается в профессионально-творческом устремлении деятельности дизайнера, и в создании системы условий внедрения образовательных услуг в соответствии с концептуальными принципами развития современного общества, науки и искусства. Автор отмечает, что стратегия развития образования в сфере дизайна заключается в определении путей, способов, методов, форм и содержания образования, направленных на гармоническое развитие профессиональных качеств и компетенций творческой личности, способной не только создавать яркие и привлекательные объекты окружающей действительности, но и внедрять целостную систему аксиологических, эстетико-воспитательных идей в каждом проекте дизайнерского искусства.

Ключевые слова: дизайн, дизайн-деятельность, профессиональное творчество, будущие дизайнеры.

Summary

Shylova O.I.

The Problems of Future Designers' Preparation in the Context of Readiness to the Professional Creative Work Formation

The aim of the article is determination of the problems and priority tasks of professional preparation of designers in the context of forming of professional creative work as a main constituent of designer activity. The main problem of preparation of specialists in design consists in determination of specific character of designer activity, which consists in professionally-creative aspiration of design activity, and creation of the system of conditions of introduction of educational services in accordance with conceptual principles of development of modern society, science and art. The author notes that the strategy of education development in the sphere of design is in determination of ways, means, methods, forms and content of education, directed to harmonic development of professional qualities and competences of creative personality, able not only to create bright and attractive objects of surrounding reality, but to implement the integral system of axiological, aesthetic-educational ideas in every project of designing art.

Key Words: design, design-activity, professional creative work, future designers.

УДК 371.134:78.071.4(045)

Шубіна В.Б.

викладач кафедри

теорії та методики музичного мистецтва

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

(м.Хмельницький)

Проблеми виконавської підготовки майбутніх вчителів музики

У статті розглядаються особливості й проблеми виконавської підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва, складовими яких є процес формування індивідуальності студента. Кваліфіковані педагоги органічно поєднують у своїй роботі виховання – розвиток кращих рис студента, та навчання – передача знань, умінь, прийомів виконавської роботи, адже фахова підготовка передбачає оволодіння комплексом музично-теоретичних знань, практичних умінь та навичок. Автор підтримує визначення структури музично-виконавського процесу роботи з творами яке включає два основні елементи – формування художньої ідеї (музично-виконавського задуму) в свідомості інтерпретатора та її матеріально-звукову реалізацію. Доведено, що виконавське мистецтво – це діалектична єдність музичного твору, інструменту, виконавця та слухача.

Ключові слова: виконавська підготовка, виконавські труднощі, виконавська майстерність, виконавське мислення, інтерпретація, музичний твір, нотний текст .

Постановка проблеми у загальному вигляді... Серед проблем, які постають перед сучасною вищою школою є виконавсько-інструментальна підготовка майбутнього вчителя музики. Успіх роботи якого, забезпечується єдністю всіх складових професійної діяльності, в якій педагогічна спрямованість і виконавська творчість мають бути єдині в реалізації завдань музичної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми... Даною проблемою займалися такі педагоги-музиканти як Г.Коган, Д.Благий, С.Савшинський, С.Фейнберг, І.Гофман, К.Мартінсен, Л.Баренбойм тощо, але нажалі, свої рекомендації вони не систематизували та не об'єднали в окремий розділ своїх методик. Психологи-педагоги також розглядали цією проблему, серед них: М.Давидов, Л.Баланчивадзе, Л.Бочкарьов, О.Віцинський, В.Петрушин та ін.

Виклад основного матеріалу. Одним із важливих завдань, які впливають на якість фахової підготовки студентів музичної спеціалізації вузу є цілеспрямоване формування досвіду музично-виконавської діяльності. Фахова підготовка майбутніх вчителів музики передбачає оволодіння комплексом музично-теоретичних знань, практичних умінь та навичок. Тому, особливістю підготовки студентів факультету мистецтв є і виконавська культура, яка передбачає розвиток інтелекту, прагнення до ясного, логічного звукового оформлення.

Сучасні педагогічні дослідження зупиняються на визначені проблеми виконавської підготовки студентів мистецьких факультетів, як суперечливої ситуації, що виступає у вигляді протилежних позицій в поясненні будь-яких явищ, об'єктів, процесів і потребує адекватної теорії для її розв'язання [6]. Досліджуючи виконавську підготовку вчителя музики та орієнтуючись на класифікацію Д.Вількєєва, проблему виконавської підготовки слід віднести до проблем, які об'єднують у собі інтелектуальні і морально-естетичні завдання педагогічної праці.

Виконавці відповідальні перед автором, перед широким кругом слухачів не лише за життя музичного твору, але й за культуру музичного виконання. Враховуючи багатообразність і неоднозначність сучасного виконавства, вагома частина відповідальності за високе наповнення музичної свідомості слухачів лягає на представників інструментального виконавства. Отже, сьогодні культура, в силу об'єктивних процесів свого розвитку, висуває потребу у виконавській індивідуальності, обдарованості, а також у високому рівні культурної і громадської свідомості [1].